

**Nyílt levél Bajnai Gordon miniszterelnök
és Varga István nemzeti fejlesztési és gazdasági miniszter részére**

Halat vagy hálót a vállalkozásoknak?

A civil szervezetek aggódnak az uniós források tervezett átcsoportosítása miatt

Noha a válságra tekintettel a civil szervezetek is támogatják az uniós források átcsoportosítását, a jelenlegi elképzelésekkel kapcsolatban komoly aggodalmaik vannak.

Tavaly novemberben az Európai Bizottság (EB) is javasolta a válságra hivatkozással a források elosztásának felülvizsgálatát, a pályázatokkal, kifizetésekkel kapcsolatos előírások egyszerűsítését, az önrész csökkentését, esetenként eltörlését olyan feladatokra, mint például az épületek energetikai hatékonyságának növelése. Mint azt a jelentésében hangsúlyozta, az energetikai korszerűsítéseknek többszörös előnyei vannak: a kis- és középvállalkozások széles köre jut megrendelésekhez, csökken az energiafelhasználás, továbbá kevésbé terheljük az emberek pénztárcáját és a környezetünket is.

Az uniós támogatásokat a hazai gazdaság és társadalom krónikus problémája, az alacsony foglalkoztatottság szempontjából is felül kell vizsgálni. Nálunk különösen érvényes az EB megállapítása, amely a válság természetét többek között az „egyre kisebb foglalkoztatás mellett növekvő termelés és szolgáltatások” megjelenésében és abban jelöli meg, hogy „a versenyképesség növelését célzó intézkedések részben a munkahelyek számának csökkenését eredményezik”. Az EB szerint a helyi gazdaságfejlesztési megoldások részei a hosszú távú európai versenyképesség megalapozásának. Sok olyan foglalkoztatási példát lehet találni az EB által Magyarország számára adaptált „Gyakorlati kézikönyv helyi foglalkoztatási stratégiák kifejlesztésére Magyarországon” című kiadványban⁽¹⁾, amely erre a problémára kínál megoldást.

Egyetértünk azzal, hogy a Közlekedési Operatív Programból az ország közúti elérhetősége prioritásból 45 milliárd és a térségi elérhetőség prioritásból 15 milliárd forintot elvonnak. A közúthálózat korszerűsítését nem elsősorban uniós forrásokból kell finanszírozni, hanem az úthasználóktól beszedett díjakból kell fedezni – a használó fizet elvnek és a versenysemlegességnek megfelelően. Ezzel szemben színvonalas közösségi közlekedést, amely egyebek mellett a munkaerő mobilitását is elősegíti, sehol a világon nem lehet állami támogatás nélkül működtetni.

A jövőben csak olyan feladatokra lehessen támogatást nyújtani, amelyek bővítik a piacot, ugyanakkor a közfeladatok színvonalas és költségtakarékos ellátásához is elegendhetlenek. Sajnos az eddigi tapasztalatok azt mutatták, hogy a Gazdasági Operatív Programból (GOP)

történt támogatások hatékonysága gyakran igen alacsony volt. Így például A magyar fejlesztéspolitika alapkérdései című tanulmány⁽²⁾ egyebek mellett a következőket állá-

pította meg: „A pályázati rendszer jelenleg továbbra sem a jó fejlesztéseket, hanem a jó pályázatokat díjazza csak.” „Úgy tűnik, a megvalósult beruházások kétharmada a pályázat nélkül is megvalósult volna.”

A hatékonyság növelésének egyik módja, hogy a termék vagy szolgáltatás előállítója semmilyen támogatást ne kapjon közvetlen módon. Támogatásban kizárólag a felhasználó részesüljön. Ne támogasson például a GOP vagy Regionális Operatív Program (ROP) energiahatékonysággal vagy megújuló energiával foglalkozó vállalkozásokat (a K+F-et, kísérleti mintaprojekteket kivéve) közvetlenül, hanem azoknak a közintézményeknek, illetve magánszemélyeknek adjon normatív támogatást, amelyek ilyen jellegű beruházásokat végeznek saját ingatlanjaikon. Ily módon jelen lesz a kereslet a kkv-k tevékenysége iránt, de a piaci verseny is, ami a versenyképebb vállalatok életben maradását segíti elő.

Különösen aggályosnak tartjuk további források elvonását oktatási, kulturális és egészségügyi feladatoktól. Meggyőződésünk, hogy a magyar gazdaság legfőbb problémája a humán erőforrások gyenge minősége. A lakosság nagy részének alacsony a képzettsége, hiányos a viselkedési és munkakultúrája, valamint rossz a testi és lelki egészségi állapota. Ezen tényezők a fő okai a hazai foglalkoztatottság rendkívül alacsony szintjének is.

Hibás az az indoklás, amely szerint az említett tevékenységektől történő forráselvonás és azok átcsoportosítása a GOP-ba segítené a hazai vállalkozásokat. Lehet az osztogatásnak pillanatnyi hangulatjavító hatása a nyertesek között. Azonban hosszabb ideje riasztó jelzések érkeznek a hazai egészségügy és közoktatás területéről. A kiszámíthatatlan finanszírozás, a közfeladatoktól, közintézményektől történő elvonások rövidtávon is érintik a gazdaság szereplőit a megrendelések, a vásárlóerő csökkenése által, hosszú távon pedig az ország versenyképességét is aláássák.

A fenti indokok alapján tiltakozunk az ellen, hogy a kormány az eljárásrend megkerülésével, megfelelően alátámasztott hatékonysági vizsgálatok és egyeztetések nélkül döntsön a források átcsoportosításáról.

Budapest, 2009. július 22.

Üdvözlettel

*Lukács András
a Levegő Munkacsoport elnöke
az aláíráshoz csatlakozó szervezetek nevében*

Békés Megyei Zöld Kör
Csermely Környezetvédelmi Egyesület
Energia és Környezet Alapítvány
Független Ökológiai Központ
Inspi-ráció Egyesület
Környezeti Tanácsadó Irodák Hálózata (Kötháló)

Körösvidéki Humánfejlesztő Kör
Közös Sors Egyesület
Levegő Munkacsoport
Magosfa Környezeti Nevelési és Ökoturisztikai Alapítvány
Magyar Természetvédők Szövetsége
Magyarország Természeti és Kulturális Örökségéért Alapítvány
Miskolci Állatsegítő Alapítvány
Nagycsaládosok Országos Egyesülete
Nonprofit Humán Szolgáltatók Országos Szövetsége
Ökológiai Stúdió Alapítvány
Pannon Természetvédő Szövetség
Pécsi Zöld Kör
Reflex Környezetvédő Egyesület
REGINA Alapítvány
Védegylet
Zöld Akció Egyesület
Zöld Kapcsolat Egyesület
Zöld Sportok Clubja
Zöldgömb Sport Klub

(1) ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=2494&langId=hu

(2) www.mgszt.hu/index.php?option=com_docman&task=doc_download&gid=27&Itemid=17

Kapcsolat:

**Lukács András, Levegő Munkacsoport, 1465 Budapest, Pf. 1676; 411-0509; levego@levego.hu
Dönsz Teodóra, Magyar Természetvédők Szövetsége, 06-30/458-0730**